

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
V Міжвузівської студентської
наукової конференції**

20 травня 2021 року

Харків 2021

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

- Прокопенко І. Ф.** – радник ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

- Радченко Л. П.** – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент
- Сідельнікова І. В.** – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент
- Соляр В. В.** – завідувач кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент
- Мельникова О. В.** – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент
- Зайцева П. О.** – член Ради молодих учених ХНПУ імені Г.С.Сковороди, здобувач вищої освіти бакалаврського рівня 4 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол №5 від 11 травня 2021 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки ХХІ століття очима молоді: матеріали V Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2021 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2021. – 173 с.

У збірці представлено матеріали V Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії та практики. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, аспекти оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, проблеми інституційно-правового забезпечення й управління розвитком підприємств, економічної освіти.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст публікацій несуть автори та їх наукові керівники.

УДК 330

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2021

Бурдика А. І., Пилипов С. А. НАЗРІЛІ АКЦЕНТИ ІНСТИТУЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ НОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	62
Андрусенко Л. Ю. ВПЛИВ КЛІМАТИЧНОЇ КРИЗИ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ.....	69
Василюк С. О. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРОБЛЕМ ЕКОЛОГІЇ ТА ЕКОНОМІКИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	71
Пешенко К. Ю. АГРОПРОМИСЛОВА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК ФАКТОР ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	75
Желізняк А. С. РОЗВИТОК ІТ СФЕРИ В УКРАЇНІ І ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ.....	79
Олійник М. М. ІНФРАСТРУКТУРА АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	85
Хамашта Тоні Габі МІСЦЕ ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКАХ УКРАЇНИ	90
Суміш К. П. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ	94
Адаменко А. С. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ.....	101
Іванова К. Г. РОЛЬ І МІСЦЕ ТНК В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	105
Секція 2 «ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ Й УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ»	110
Краснопольська А. Т. АКТИВНА ІННОВАЦІЙНА ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЯК СТИМУЛ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	110
Сідова Д. Р. ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ: ДОСВІД РОЗВИНЕНИХ КРАЇН.....	114
Михайленко М. Ю. БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ	117
Остапенко Л. О. ОСОБЛИВОСТІ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	121
Стренадко В. Р. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ БАНКУ ТА БАНКІВСЬКОГО ПРОДУКТУ: ФАКТОРИ ВПЛИВУ ТА ОЦІНКА	125

Сідова Діана Романівна
ХНПУ імені Г.С. Сковороди
юридичний факультет, спеціальність «Економіка»,
3 курс, група 34 е
Науковий керівник - к.е.н., доцент кафедри
економічної теорії, фінансів і обліку Осьмірко І.В.

ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ: ДОСВІД РОЗВИНЕНИХ КРАЇН

Сучасні підходи до управління закупівлями в економіці України почали формуватися в період переходу до ринкових відносин і інтеграції національної економіки у Світову. Тому вивчення зарубіжного досвіду управління закупівлями представляється необхідним та корисне.

Зазначимо, що за кордоном системи організації управління державними закупівлями, так само як і системи управління корпоративними закупівлями, пройшли в своєму розвитку і становленні кілька ключових етапів. На даному етапі розвитку державні закупівлі прийнято називати публічними закупівлями. Витрати державних бюджетів на публічні закупівлі таких країн, як США, Франція, Німеччина, а також інших найбільш економічно та соціально розвинених країн, становлять від 15 до 25% розподільчої частини. У країнах з перехідною економікою публічні закупівлі складають до 50% від розподільчої частини державних бюджетів. [1]

Варто зазначити, що поняття «public procurement» (публічні закупівлі) склалося не випадково. Світовий досвід проведення державних закупівель (закупівель для потреб державного і муніципального управління) показує, що найбільш ефективним, і найменш корупційним способом організації закупівель є публічні торги, в тому числі конкурси, організовані з найбільш масштабним використанням можливостей сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. В Україні Департамент сфери публічних закупівель тісно співпрацює з багатьма міжнародними партнерами та організаціями, в тому числі з Організацією економічного співробітництва та розвитку, Європейським Банком Реконструкції та Розвитку, Світовим Банком, Програмою розвитку

комерційного права Міністерства торгівлі США, Програмою ЄС-OECD SIGMA, Проектом «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах» (TAPAS Project), Корейською програмою обміну знаннями, Партнерством по відкритим контрактам (Open Contracting Partnership (OCP) тощо.

Слід зазначити, що протягом 2020 р. департаментом узгоджено та розпочато два важливих міжнародних проекти:

- Проект Світового Банку "Розвиток зелених державних закупівель в Україні". Проект фінансується за рахунок Цільового фонду SECO (Швейцарія) "Управління зміною клімату" та започаткований з метою розробки методології, пояснень, настанов щодо використання зелених закупівель в Україні, а також визначення типових екологічних критеріїв для оцінки життєвого циклу, які повинні підтвердити "екологічність" продукції.

- Спільно з Корейською програмою обміну знаннями, що фінансується Міністерством економіки та фінансів Республіки Корея розпочато проект "E-Procurement". Цей проект спрямований на обмін знаннями щодо функціонування корейської системи електронних закупівель KONEPS та розробку пропозицій щодо вдосконалення української системи закупівель "ProZorro" [2]

У Доповіді більш детально розглядається досвід та специфіка організації публічних або державних закупівель на прикладі двох країн: США та Німеччини. У США створена спеціальна державна структура для управління державними закупівлями (державні замовлення, закупівлі для державних потреб) - Федеральна контрактна система, правове регулювання функцій якої визначено спеціальним національним зведенням правил (Federal Acquisition's Regulations). Планування державних закупівель в США здійснюється на основі прогнозування державних потреб у ресурсах та інших товарно-матеріальних цінностях. Планування державних закупівель здійснюється у відкритому режимі на спеціальних інформаційних майданчиках, доступ до яких мають всі бажаючі. Це забезпечує дотримання принципів прозорості, економічності і суворості звітності про проведені закупівель і отриманні результатів публічних

торгів. Ключові вимоги для постачальників в державних закупівлях США однакові: дотримання всіх техніко-економічних умов контракту, гарантія якості. Вибір постачальника здійснюється на основі пропозиції найбільш оптимальної (економічною ціни) та гарантії якості при дотриманні техніко-економічних вимог. [3]

У Німеччині створено федеративний орган з управління державними закупівлями і державними замовленнями. Даний орган діє на основі принципів конкурентного середовища і протидії монополізації в державних закупівлях. Державні закупівлі в Німеччині здійснюються на умовах повної відповідності пропозиції постачальника технічним вимогам і економічній вигоді. Розуміння економічної вигоди в державних закупівлях з Німеччини не зводиться до отримання найменшої ціни, важливого високому рівню якості за сумарною для цього рівня якості ціною. У Німеччині, як і в США, основу прозорості і конкурентності державних закупівель становить відкрита для всіх бажаючих інформація за контрактами і проведенням конкурсних процедур. При цьому в частині громадського контролю державних закупівель в Німеччині створено спеціальний експертний форум, який здійснює наукову експертизу проведених конкурсів. Основу організації публічних закупівель становить конкурентне середовище, прозорість, доступність інформації, а також подвійний контроль над підсумками публічних конкурсів (державний і громадський). [3]

За рахунок розвитку і вдосконалення систем управління державними (публічними) закупівлями рівень корупції в державному секторі США і Німеччини досить низький. Серед основних заходів, спрямованих на зниження рівня корупції в державних (публічних) закупівлях за кордоном, використовують адміністративні, нормативні та соціальні заходи. Заходи адміністративного характеру передбачають в першу чергу регулярну змінюваність чиновників закупівельних органів. Нормативні заходи складаються не тільки в кримінальному переслідуванні корупційних чиновників і їхніх контрагентів, а й у формуванні блек-листів, в які включають недобросовісних постачальників. Надалі такі постачальники не можуть брати

участь (ні самотійно, ні через афілійованих осіб) в державних закупівлях будь-яких рівнів. Вищезазначене дозволяє зробити висновок, що закордонна практика найбільш розвинених в соціальному і економічному плані країн управління корпоративними і державними закупівлями представляється успішною і найбільш зрілою. Багато в чому зарубіжний досвід проведення закупівельної діяльності може бути і повинен бути використаний для вдосконалення наукових, практичних та інституційних підходів до організації процесів постачання (закупівель), спрямованих на забезпечення потреб в ресурсах і інших цінностях державного і корпоративного секторів.

Список використаних джерел:

1. Уметалиев А.С. Зарубежный опыт проведения государственных закупок // Наука, новые технологии и инновации. 2013. № 6. С. 124–125
2. Міжнародна діяльність у сфері публічних закупівель. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&id=274b77ed-ad89-446f-83f5-7686f44827bd&title=UgodaSotProDerzhavniZakupivli-wtoGpa-&isSpecial=true>
3. Анализ зарубежного опыта управления государственными и корпоративными закупками. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/analiz-zarubezhnogo-opyta-upravleniya-gosudarstvennymi-i-korporativnymi-zakupkami/viewer>

Михайленко Марія Юріївна
ХНПУ імені Г.С. Сковороди
юридичний факультет, спеціальність «Економіка»,
4 курс, група 421-е
Науковий керівник - к.е.н., доцент кафедри
економічної теорії, фінансів і обліку Осьмірко І.В.

БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ

Досвід функціонування економіки України, свідчить, що система управління на українських підприємствах показала свою неефективність в порівнянні з досвідом зарубіжних країн. Стрімкий розвиток нових технологій, жорстка конкуренція, як на національних, так і на зовнішніх ринках і незадовільний економічний і фінансовий стан національних підприємств